

KAJ JE "KULTURA"?

Ključno sporočilo: Če opazujemo strukturo naše identitete, lahko potrdimo, da niti kultura niti kulturna identiteta nista statični in polarizirani (si ali nisi), kot to zagovarjajo ekstremistična stališča, temveč sta spremenljivi, dinamični in pluralni.

Ključne besede: kulturna identiteta, občutek pripadnosti, kulturna pluralnost

Povzetek:

Kultura ni niti statična niti nespremenljiva in potrebno je razumeti, da je raznolikost en od ključnih dejavnikov pri njenem razvoju. Vsaka oseba je skupek svoje kulture (ali kultur), lastnih značilnosti in izkušenj, zato bo dejstvo, da se zavedamo naše pluralnosti, izboljšalo splošno znanje o skupini in njeni raznolikosti.

Modul	Velikost skupine	Starostna skupina	Trajanje
• Preventiva • Strategije izhoda	• posameznik • majhna • srednja • velika	• 12 - 15 • 16 - 19 • 20 - 24	• 30 min • 45 min

Cilji

- Zavedati se, da je identiteta večplastna, zapletena in spremenljiva.
- Izboljšati splošno znanje o skupni in njeni raznolikosti.
- Okrepiti občutek pripadanja skupini.
- Poznati in razmišljati o konceptih, povezanih s kulturo in kulturno identiteto.

Opis dejavnosti

Korak 1: Izvedite brainstorming, da uvedete pojem kulture. Dopolnite njeno definicijo in poudarite, da obstajajo vidni vidiki kulture (kot so hrana, oblačila, spomeniki itd.) in nevidni vidiki (vrednote, običaji, tradicija itd.).

Korak 2: Zberite primere kulturnih elementov, ki so bili uvoženi (npr. hamburger, krompir, kava itd.) ali izvoženi (krompirjeva omleta, pizza, itd.) v druge kulture. Odvisno od velikosti skupine lahko izvedete vajo, pri kateri se udeleženci razdelijo v dve skupini, si naključno podajajo žogo in ob tem člani ene skupine naštevajo uvožene elemente, člani druge skupine pa izvožene elemente. Poudarite, da je kultura dinamična, da se spreminja in je sestavljena iz drugih kultur.

Korak 3: Udeleženci naj sestavijo pare ali majhne skupine (3-4 osebe) in naj primerjajo odgovore. Naredite pregled odgovorov s celotno skupino. Tukaj je navedenih nekaj vprašanj za pomoč pri razpravi:

- *Ali se čutite, da ste poistoveteni z isto kulturo?*
- *Ali ste našli kaj razlik ali podobnosti med stvarmi, ki so vam všeč oziroma vam niso všeč?*
- *Ali so kulturni elementi vidni (npr. praznovanja, umetnost, hrana, kraji itd.) ali nevidni (npr.*

solidarnost med ljudmi, spoštovanje svobode)?

- *Kako bi opredelili KULTURO? Lahko delite kulturo na podlagi vere? Ali narodnosti? Ali iz etničnih razlogov?*

Korak 4: Zdaj prosite udeležence, da vsak zase izpolnijo priložen delovni list "Kot čebula" (gl. izroček), v katerem morajo po prednostnem vrstnem redu navesti glavne vidike, ki opredeljujejo njihovo identiteto. Navodila za udeležence:

- Ste kdaj slišali, da "so ljudje kot čebule"? (Da bo trditev bolj privlačna, lahko kot primer uporabite dialog iz risanege filma "Shrek": "*Grdobci imajo plasti. Čebule imajo plasti. Razumeš? Oboji imamo plasti.*")
- Zamislite si, da ste kot čebula, z mnogimi plastmi. Na vsaki plasti boste našli mnoge stvari, ki so pomembne v vašem življenju, še posebej v sredici. Po prednostnem vrstnem redu navedite, katere so za vas najpomembnejše stvari (v zvezi z vašimi družinskimi vezmi, konjički, rojstnim krajem, vero itd.)
- **Dodatna možnost:** - če ima vaša skupina dobro znanje o tem, kaj je kultura, in se člani skupine med seboj dobro poznajo, potem lahko vajo "Kot čebula" naredite bolj specifično, in sicer tako, da vzamete kot kriterije nekatere kulturne elemente, ki so udeležencem všeč oziroma zanje menijo, da vplivajo nanje. Cilj je primerjati, kako osebe ustvarijo svojo kulturno identiteto vsaka na svoj način, z različnimi vidiki in navadami, tudi če so sodijo v okvir iste kulture.

Korak 5: Ko vajo opravijo, naj vtise najprej delijo v parih/majhnih skupinah, nato pa še s celotno skupino. Tukaj je navedenih nekaj vprašanj za pomoč pri razpravi:

- *Katere podobnost in razlike ste našli v elementih, ki so jih udeleženci uporabili za opredelitev svoje identitete?*
- *Ali menite, da je hierarhija nespremenljiva?*
- *Kateri so razlogi za to, da nekemu elementu bolj damo prednost kot drugemu?*
- *Kako je sestavljena naša kulturna identiteta? Ali je to družbeni proces?*
- *Se lahko človek počuti del različnih kultur? (npr. Španec in Jordanec, romski evangelist, muslimanski Romun itd.)?*
- *Torej, kaj je po vašem mnenju KULTURNA IDENTITETA? Pomagajte skupini, da sestavi definicijo.*

Kulturna identiteta: Kulturno identiteto oblikujemo sami, in sicer tako, da ohranjamo kulturne elemente, ki so nam všeč, ostale pa zavržemo (npr. običaje, vrednote, praznovanja itd.). Naša kulturna identiteta nas dela podobne drugim ljudem iste kulture (delimo isti jezik ali vrednote ali način oblačenja itd.), vendar se zaradi nje od njih tudi razlikujemo, ker z njimi ne delimo vseh elementov ali vsaj ne v istem obsegu.

Potrebni materiali

papir, pisala, izroček "Kot čebula"

[Kaj je "kultura"? \(izroček\)](#)

Metodologija

skupinska diskusija

Nasvet za trenerja

Moderator mora imeti znanje o tem, kaj je kultura in kateri vidiki jo tvorijo. Če želimo poglobljeno obravnavo tega pojma, potem razjasnimo, da se način, na katerega se istovetimo z isto kulturo, od osebe do osebe zelo razlikuje. Če želimo zelo poglobljeno obravnavo tega pojma, potem razjasnimo, da se način, na katerega se istovetimo z določeno kulturo, od osebe do osebe zelo razlikuje.

Viri / Literatura

Prirejeno po: Šola miru (2003-2004). "Kako se povezujemo z mestom?" Predlogi za mirno sobivanje. Javna predstavitev za fante in dekleta mesta *San Sebastián*.

CC - Attribution-NonCommercial-ShareAlike
<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/>

KAJ JE "KULTURA"? Pridobljeno na Petek Julij 10, 2026 od <https://toolbox.ycare.eu/courses/YCARE574/>

<https://www.ycare.eu>

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Podpora Evropske komisije za pripravo te publikacije ne pomeni potrditve vsebine, saj le-ta odraža zgolj in samo stališče avtorjev; zato komisija ni odgovorna za kakršnokoli uporabo podatkov, ki jih ta publikacija vsebuje